

We zijn klaar met gewasbeschermingsonderzoek

De doelstellingen van het Convenant Gewasbescherming uit 2003 – met name 95 procent reductie in milieubelasting van het oppervlaktewater ten opzichte van 1998 – lijken te worden gehaald. Daarmee is er geen noodzaak meer voor de overheid om nog langer onderzoek te financieren naar de effecten van middelen, alternatieven en vermindering van de milieubelasting.

>> Maritza van Assen, Nefyto

'Ik ben het niet eens met de stelling. De beleidsdoelstellingen uit 2003 zijn misschien wel gehaald, maar teelten, teelttechnieken, ziekten en plagen en maatschappelijke eisen veranderen. Daarom blijft er altijd innovatie en dus onderzoek nodig. De hoofddoelstelling moet zijn: het gezond houden van het gewas. De overheid financiert onderzoek naar gezondere gewassen en onderzoek dat zich richt op het terugdringen van de negatieve effecten van bestrijdingsmiddelen. Of de overheid dat nog moet blijven financieren is een politieke vraag. Ik denk wel dat ze dat moet blijven doen. De economische belangen van de land- en tuinbouw in Nederland zijn groot. Wat als de Nederlandse overheid niet meer meefinanciert en het bedrijfsleven dat niet overneemt? De vraag is dan welk specifiek belang Nederland heeft dat niet wordt gediend als we het onderzoek loslaten. Eigenlijk moeten we eerst een analyse maken: welk onderzoek is nodig en wordt dat overgenomen door het bedrijfsleven? Zo ja, dan is dat prima. Zo nee, is dat erg.'

>> Jacomijn Plumers, Stichting Natuur en Milieu

'Ik zie in de praktijk nog steeds een grote afhankelijkheid van bestrijdingsmiddelen. Er zijn al wel slagen gemaakt, maar het gebruik moet echt nog verder omlaag. Ook zie je bijvoorbeeld

in de bestrijdingsmiddelenatlas nog steeds heel veel knelpunten met bestrijdingsmiddelen in het water. Voor een deel is de kennis om minder te spuiten er al wel, want er zijn grote verschillen tussen boeren en tuinders in het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Daarom moet de kennis over hoe te minderen, beter verspreid worden. Dat gebeurt al wel, zoals in Telen met toekomst, maar dat moet nog veel grootschaliger, en met de juiste prikkels om telers te stimuleren. Ook moet er onderzoek blijven naar *best practices* voor geïntegreerde teelt en hoe je nog minder kunt spuiten. Daarnaast is er de noodzaak om nog beter aan te tonen wat de effecten zijn van bestrijdingsmiddelen. We weten nog heel veel niet, vooral welk effect de combinatie van middelen heeft op de natuur of de gezondheid. Maar ook hoe emissieroutes precies verlopen. Onderzoek blijft dus nodig.'

>> Tiny Aerts, LTO Nederland Glastuinbouw

'Die stelling is absoluut niet waar. De noodzaak voor onderzoek wordt alleen maar groter. We zitten te schreeuwen om nieuwe middelen die passen bij geïntegreerd telen. Daarbij heb je corrigerende middelen nodig voor als het echt mis gaat. Bovendien komen er alsnieuwe plagen uit het buitenland, waar we nog geen middelen voor hebben. Teelten dreigen zelfs te verdwijnen, zoals

de rozenteelt. Sinds kort heeft de teelt last van schildluis. Die gaat onderin in de stengel zitten en knaagt binnen een week de stengel om. We hebben geen middel om de luis te bestrijden. De gewasbeschermingsmiddelenindustrie vindt het niet interessant om voor ons relatief kleine teeltgebied nieuwe middelen te ontwikkelen. Een tijd terug is bijvoorbeeld in Canada ontdekt dat een bakkersgist goed werkt tegen meeldauw. Ook schijnt elektrolytisch behandeld water, dat ook bij operaties wordt gebruikt, goed te helpen. Maar we krijgen deze middelen niet toegelaten voor de rozenteelt. De industrie wil er niet in investeren en de overheid draagt er niet aan bij. Die vindt het onze eigen verantwoordelijkheid, maar een kleine sector van 500 hectare kan zulke investeringen toch niet zelf aan? De overheid dwingt ons om verder terug te gaan in middelengebruik, maar heeft daar zelf ook belang bij. Dan is een bijdrage toch niet teveel gevraagd?

>> Hans Schollaart, ministerie van LNV

'Beleidsmatig gezien, is het onderzoek klaar. Het Convenant Gewasbescherming dat eind 2010 afloopt, is de basis waarop wij bepalen hoeveel onderzoek wij in opdracht geven. Dan volgt de evaluatie door het Planbureau voor de Leefomgeving, waarna we kijken hoe we verder gaan met het beleid: hoe verhouden de huidige gewasbeschermingsproblemen zich tot andere maatschappelijke problemen, welke nieuwe doelen willen we stellen, hoe kan onderzoek daaraan bijdragen en wat mag dat kosten? Bij de nieuwe doelen zal meer aandacht zijn voor geïntegreerde gewasbescherming, vanwege de Europese richtlijn daarover. Maar voor nieuw beleid is wel eerst een kabinetsbesluit nodig.

Inhoudelijk is het onderzoek niet klaar. Het heeft al wel veel

opgeleverd, maar er zijn ook nog veel vragen en uitdagingen. Bijvoorbeeld om precisielandbouw te optimaliseren voor gewasbescherming. Ook zijn er nog veel bodemziekten die moeilijk te beheersen zijn en we willen toe naar een meer integrale aanpak. Daarbij denk ik aan systeeminnovaties, waarbij je systemen bekijkt op meer terreinen, inclusief teelttechniek of economie. Misschien moeten we de komende jaren wel gericht bezig zijn: alleen sectoren waar nog veel knelpunten zijn of wanneer de normen voor oppervlaktewater worden overschreden.'

>> Marjan de Boer, Wageningen UR

'Niet mee eens. Er is een enorme reductie van de milieubelasting, maar als de doelstellingen gehaald zijn, moet je die ook vast blijven houden en het liefst nog verder gaan. Dat blijft een inspanning vragen. We worden continu geconfronteerd met nieuwe ziekten, plagen en onkruiden, onder andere door klimaatverandering. Of er komen grotere uitbraken van bestaande problemen, waar je andere manieren van bestrijden voor moet zoeken. Er zijn ook nog steeds ziekten, plagen en onkruiden die alleen chemisch worden bestreden. Daar is nog veel te bereiken. Ook zie je dat er nieuwe gewassen komen of dat kleine gewassen opkomen. Dat heeft gevolgen voor het optreden van ziekten, plagen en onkruiden. Datzelfde geldt voor de nieuwe teeltsystemen die we in Nederland ontwikkelen, zoals teelt uit de grond. Daarmee krijgen we misschien te maken met nieuwe ziekten en plagen. Of maatregelen die in de volle grond wel werken, blijken minder effect te hebben in dat soort teelten. Zolang de land- en tuinbouw verandert moet je blijven kijken hoe je teelten zo goed mogelijk kunt beschermen tegen ziekten, plagen en onkruiden. Dat zal altijd nodig blijven.' (LN)

